

Haberler > Yazarlar > Ertuğrul ÖZKÖK > 28 Şubat sergi defterine yazdığım birkaç cümle

Ertuğrul Özkök

28 Şubat sergi defterine yazdığım birkaç cümle

11 Mart 2020

Pazartesi günü akşamüzeri Topkapı Sarayı Darphane-i Amire binasında açılan bir sergiyi gezdim.

Serginin adı **“Böyle Daha Güzelsin”**di...

KADEM’in (Kadın ve Demokrasi Derneği) düzenlediği serginin konusu 28 Şubat döneminde üniversitelerde başörtülü kız öğrencilere uygulanan baskıydı.

*

Bu sergi dolayısıyla öğrendim ki, üniversite kapılarında kurulan ikna odalarında başörtüsünü çıkaran kız öğrencilere **“Böyle daha güzelsin”** deniliyormuş.

Bu bakımdan yaratıcı ve etkileyici bir sergi adı olmuş.

Bu gün size üzerine pek fazla yazı çıkmayan bu çok ilginç sergiyi anlatmak istiyorum.

Bugün size üzerine pek fazla yazı çıkmayan bu çok ilginç sergiyi anlatmak istiyordum.

Yazının sonunda da sergiyi gezdikten sonra hatıra defterine yazdığım üç cümleden söz edeceğim.

AVLU DUVARI

GEÇMİŞLE HESAPLAŞMA DA VAR AMA UNUTARAK GELECEĞE UMUT DA VAR

AVLUNUN girişindeki eski binanın üzerinde **Hilal Büşra Cebeci**'nin “**Gel Bi de Buradan Bak**” yerleştirmesi var.

“Dur” ve “yasak” işaretlerinin arasında duvardaki şu yazı insanı çarpıyor:

“Hem unuttum hepsini

Hem de bir bir aklımda...”

Bu cümle benim bilinçaltıma şöyle yazıldı: “**Hatırlamak kan davası olmamalıdır...”**

Binanın tam önüne ise **Melek Zeynep Bulut**'un “**Rene Pavillon/Scar**” isimli devasa eseri yerleştirilmiş.

Burada, sanki dev aynasında büyütülmüş “**bir yara kabuğu**” ile karşılaşıyorsunuz.

Ve orada öğreniyorsunuz ki “**yara**” kök dillerde “**yarık, ışığın içine sızdığı yer**” anlamına gelirmiş. Işık varsa, umut da vardır.

Nitekim bu devasa yara kabuğunun ilk basamaklarında yeşermeye başlayan otları görüyorsunuz.

İLK ADIM

BAŞI KESİLMİŞ BİR KADIN BANA NE ANLATIR, SANA NE

SERGINİN girişinde **Merve Güçlü**'nün 3D ile yaptığı “**Dress Code**”, yani kılık kıyafet nizamnamesi adlı bir eseri var.

Başı olmayan bir Yunan kadın heykeli...

O da şöyle anlatılıyor:

“Burada söz konusu olan başın ifade ettiği fiziksel görünüş değil, aynı zamanda içinde yer aldığı düşüncelerdir.

Bu sebeple bu kurala uymanın en kolay ve kesin çözümü baştan tümüyle kurtulmak olacaktır.”

Küratörü bir kere daha kutlarım.

Serginin girişi için çok etkileyici bir eser.

ANAHTAR KELİME

ALBÜMDE GEÇEN 'MUKTEDİR' KELİMESİ BANA NE ANLATTI

SERGINİN küratörlüğünü **Yasemin Darbaz Karaca** yapmış.

Yürekten kutluyorum.

Harika bir iş çıkarmış.

Albümün sunum yazısında şöyle diyor:

“Tesadüfen gördük ki hemen her hikâye kendisine iki yönden bakılmasını istiyor: Aslında anlatmak kadar anlaşılacak istiyor.

Dönemin ‘muktedirlerinin’ özellikle 17 yaşlarındaki genç kadınları ikna etmek için kullandıkları ‘Böyle daha güzelsin’ hitabı da sergiye bu sebeple adını verdi.”

Bu kısa yazıda iki kavram dikkatimi çekti.

BİR: Artık muhafazakâr kesim de kadına **“bayan”**, **“hanım”** demek yerine **“kadın”** demeye başlamış.

İKİ: **“Dönemin muktediri”** kavramı bence bu sergiyi sadece geçmişin 28 Şubat’ında bırakmıyor, aynı zamanda bugünün muktedirlerinin yaptıklarını da içine alarak geleceğine de bağlıyor.

SERGINİN KALBI

VİRTUAL REALİTY GÖZLÜĞÜYLE İKNA ODALARINDA OTURMAK

SERGIYE ruhunu veren eserlerinden biri **Elif Eda’nın “Aramızdaki Şey”** adlı video enstalasyonu.

Sanal gerçek gözlüğünü takıp ikna odasına giriyorsunuz.

Ayakta yan yana duran kadın ve erkek öğrenciler var.

Ve ortada başında kavuniçi örtü bulunan bir öğrenci oturuyor.

Durmadan başındaki türbanı açıyor ama o açtıkça türban hiç eksilmiyor...

“İkna odası” bana göre 28 Şubat döneminin en aptalca uygulamasıydı.

Ama o aptallık, o genç kızların ruhunda yarattığı travmanın kötülüğünü hafifletici bir şey değildi.

Şurası kesin ki, 28 Şubat’tan bugüne sanatsal olarak en kolay ve en yaygın biçimde kullanılacak malzeme bu ikna odalarıydı.

Sanatçı da haklı olarak çok iyi değerlendirmiş.

İTİRAF

28 ŞUBAT SERGİSİ DEĞİL 'MİNİ BİENALİ' OLMUŞ

İtiraf edeyim, önyargılı gittim. Kaba bir ideolojik yaklaşım beklerken çok başarılı bir bienal iklimi buldum.

İtiraf edeyim, ilkel bir kürasyon anlayışı beklerken çok ince ve başarılı bir küratörlük buldum.

İtiraf edeyim, geçmişe rövanşist bir yaklaşım beklerken tam aksine barışçı ve gelecek için de herkese öğretici bir yaklaşım buldum.

Bu üç görüşümü de hatıra defterine böyle yazdım.

SON ADIM

BU 28 ŞUBAT DİPLOMASININ ÖNÜNDE POZ VERDİĞİM GÜN

SERGININ çıkışında ise biraz Brezilyalı sanatçı **Ernesto Neto**'nun eserlerinden esinlendiği izlenimi veren "**Diploma**" adlı eser var.

Merve Güçlü ve **Afra Bedriye Öztürk**'ün birlikte gerçekleştirdiği eser gerçekten insanda güçlü bir final yapıyor.

Çalışma hayatındaki zorluklar nedeniyle işe yaramayan diplomaların sanatsal bir çöplüğü var karşınızda.

Benim bu sergiyi gezdiğim gün işsizlik istatistikleri yayınlanmıştı. Genç işsiz oranı alabildiğine yükselmişti.

Onun önünde fotoğraf çektirirken düşündüm.

Sanat öyle bir şey ki...

Onu kendinizce çok belli bir temaya sıkıştırmak isterseniz de...

Bendini çiğneyip aşıyor.

Çünkü o anda elinizden çıkıyor ve başka belleklerin de malı haline geliyor.

Diyeceğim bu eserin karşısında ister istemez bugünkü diploma çöplüklerini de hatırlıyorsunuz.

'BAZI KADINLARIN' HAYAT TARZI AMA HANGİ BAZILARI

ALBÜMÜN girişinde KADEM Başkanı Dr. **Saliha Okur Gümrükçüoğlu**'nun yazısında şöyle bir cümle var:

"O dönemde kadınların bazıları, 'hayat tarzlarından' dolayı özenle kamusal alanın dışında tutulmaya başlandı."

"Bazı kadınlar" ve **"hayat tarzı"**...

Evet sadece geçmişe baktığınızda bazı kadınların çektiği sıkıntıları şimdi daha iyi görebiliyorsunuz.

Tabii şunu da hissediyorsunuz:

“**Hayat tarzı**” dediğimiz şey hepimiz için aynı.

Bizleri biz yapan en önemli şeylerden biri...

Yani aslında her dönemde hepimiz “**bazıları**” haline gelebiliyoruz.

KAPIDA

28 ŞUBAT'TAN BUNLAR ÇIKARSA SİLİVRİ KUMPASINDAN NELER ÇIKAR

ÇIKARKEN içimden “**Keşke bu sergi İstanbul Bienali'nin de bir parçası olsaydı**” diye düşündüm.

Bir de “**28 Şubat bin yıl sürecek**” diyen o günün muktedirlerini hatırladım... Keşke gelip onlar da ziyaret etse bu sergiyi dedim...

Ama bir de şunu düşündüm.

28 Şubat'tan bu sanat olayı çıkarsa... Yarın Silivri döneminden neler çıkar...

Acaba yarın FETÖ muktedirlerinin zulmünden nasıl bienaller çıkacak...

Daha hangi duvarlara şu mesel yazılacak:

“**Hem unuttum hepsini**

Hem de bir bir aklımda”...

BENİ GEZDİREN REHBER HAKKINDA BİRKAÇ SÖZ

SERGIYE tek başıma gittim.

Beni kapıda güler yüzlü genç bir kız karşıladı.

2000 yılında doğmuş. Yani 28 Şubat döneminin sona ermesinden sonra.

Bana gönüllü rehberlik yaptı.

Bütün eserleri çok güzel ve içten yaşayarak anlattı. 28 Şubat'ta yaşananların tam bilincindeydi.

Ama ne üslubunda, ne kullandığı kelimelerde öfke ve rövanş duygusu vardı.

O genç kızdan öğrendim ki geçmişi bu üslupla anlatmak çok daha etkili.

SANATÇILAR

BÜNYAMİN Atan, Melek Zeynep Bulut, Hilal Büşra Cebeci, Elif Eda, Aslıhan Ergün, Merve Güçlü, Mehtap Özer İsoviç, Büşra Kayıkçı, Çağla Kaplan, Muzaffer Malkoç, Nur Özdamar, Afra Bedriye Öztürk, Esra Özyaşar Tosun, Güzin Furat Tever, Süreyya Öztürk Ulu.

KATKIDA BULUNANLAR

Sayfa Editörü: Firuzan Demir

Foto Editörü: Umut Veis

Düzeltilen: Metin Usta

Tasarım ve Uygulama:

Selma Songül Zengin

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş